

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
Ζωή Γεωργοπούλου

Τι είναι κρατική ενίσχυση;

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα **κράτη** ή με **κρατικούς πόρους** και που **νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό** δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως **ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής** είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά κατά το μέτρο που **επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές**, εκτός αν **οι Συνθήκες ορίζουν άλλως**»

Κριτήρια

- Κρατική χρηματοδότηση
- Πλεονέκτημα
- Ενισχύσεις επιλεκτικές
- Νόθευση ή απειλή νόθευσης ανταγωνισμού
- Διατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου

Τα κριτήρια είναι σωρευτικά

Φύση της ενίσχυσης

- Η έννοια της ενίσχυσης καλύπτει κάθε δημόσιο μέτρο που μειώνει το κόστος το οποίο κάθε «επιχείρηση» οφείλει να αναλαμβάνει
- Προθέσεις και σκοποί στις αποφάσεις των δημοσίων αρχών δεν λαμβάνονται υπόψη για τον ορισμό ενός μέτρου ως κρατική ενίσχυση

«Επιχείρηση»

- **«οποιοσδήποτε φορέας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα»**
  - ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς και τον τρόπο χρηματοδότησής του και
  - ανεξάρτητα από τον αν ο χαρακτήρας είναι κερδοσκοπικός ή κοινωνικός
- **Η έννοια απευθύνεται στις δραστηριότητες και όχι στους φορείς**
- **Δύο χωριστές οντότητες μία «επιχείρηση»**

Οικονομική δραστηριότητα

- Οικονομική δραστηριότητα είναι η προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά
- Δηλαδή οιαδήποτε δραστηριότητα που δύναται να ασκηθεί από ιδιωτικές επιχειρήσεις έναντι αμοιβής σε συγκεκριμένη αγορά
- Ο ορισμός της αγοράς αλλάζει με το χρόνο
- Η εσωτερική παροχή υπηρεσίας από το κράτος δεν αποκλείει την ύπαρξη αγοράς

Παραδείγματα μη οικονομικής δραστηριότητας

Σύνδεση με άσκηση δημόσιας εξουσίας:

- Δραστηριότητες που συνδέονται με το στρατό ή την αστυνομία
- Συντήρηση και βελτίωση της ασφάλειας αεροπλοΐας και θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Επιτήρηση και άμεση επέμβαση για την πρόληψη της ρυπάνσεως
- Οργάνωση και επιβολή σωφρονιστικών μέτρων
- Συλλογή δεδομένων για κοινωφελείς σκοπούς.

Κρατικές ενισχύσεις και Διαρθρωτικά Ταμεία

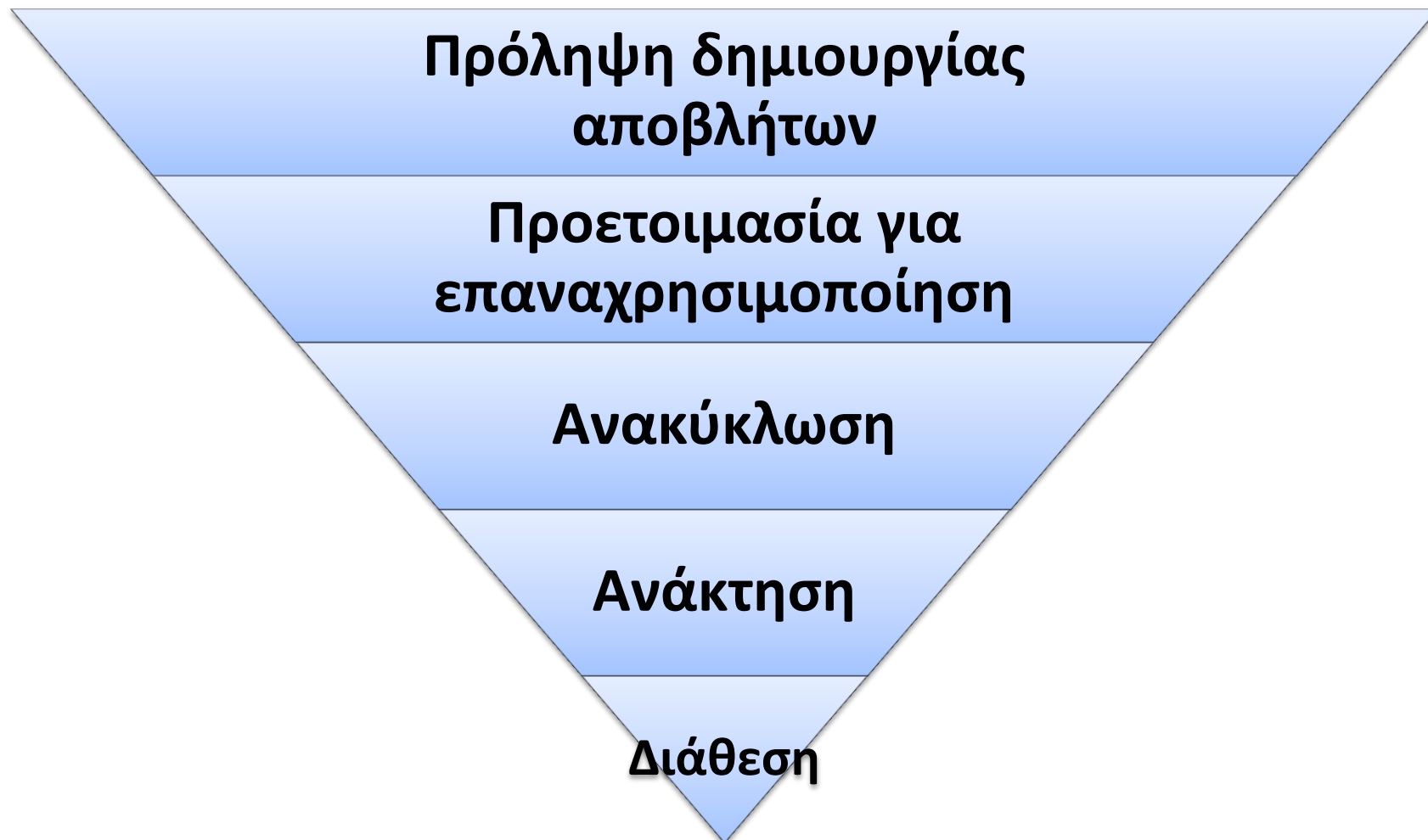
- Οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται για κάθε πράξη ΕΠ για την οποία χορηγούνται δημόσιες ενισχύσεις προς όφελος «επιχειρήσεων»
- Οι εντάσεις κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται οποτεδήποτε υπάρχει δημόσια ενίσχυση που πληροί τα κριτήρια του άρθ. 107.1.
- Πράξη εγκεκριμένη από DG REGIO που συμπεριλαμβάνει κρατικές ενισχύσεις οφείλει να τύχει της έγκρισης της DG COMP

Υποδομές και Κρατικές Ενισχύσεις

- Η ανάλυση της ύπαρξης ή μη κρατικών ενισχύσεων είναι πάντα αναγκαία για όλα τα είδη υποδομών
- Εξετάζονται όλες οι προϋποθέσεις κρατικών ενισχύσεων-κυρίως: οικονομική δραστηριότητα, πλεονέκτημα, επηρεασμός εμπορίου μεταξύ ΚΜ
- Επίπεδα πιθανών δικαιούχων:
  - Ιδιοκτήτη της υποδομής
  - Διαχειριστή της υποδομής
  - Χρήστη της υποδομής

Ιεραρχία διαχείρισης αποβλήτων

Είναι οι δικαιούχοι (Δήμοι/ΦΟΔΣΑ) επιχειρήσεις;

- **Πιθανοί δικαιούχοι:** όλες οι «επιχειρήσεις» που μπορούν να κατέχουν, να χρησιμοποιούν ή να διαχειρίζονται μέρος ή όλες τις εγκαταστάσεις που χρηματοδοτούνται με την ενίσχυση
- **Ερώτηση κλειδί:** εξασκούν αυτοί οι δικαιούχοι μια οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν αγαθά και/ή υπηρεσίες σε μια αγορά;
- Όταν ο δικαιούχος ενίσχυσης εξασκεί μια μη οικονομική δραστηριότητα + μια οικονομική => απαραίτητο να κρατά **ξεχωριστές λογιστικές καταχωρήσεις** για κάθε δραστηριότητα!

Διαχείριση Απορριμμάτων

Ερώτηση κλειδί: Είναι η διαχείριση απορριμμάτων από τους Δήμους και τους ΦΟΔΣΑ οικονομική δραστηριότητα ;

- **Η διαχείριση απορριμμάτων ως δραστηριότητα για την οποία προβλέπεται επιβολή ανταποδοτικών τελών ή/και καταβολή αμοιβής για τη χρήση εγκαταστάσεων (gate fee) αποτελεί οικονομική δραστηριότητα**
- **Υπάρχει εν γένει αγορά για τα περισσότερα πεδία διαχείρισης απορριμμάτων, συνεπώς αυτή η οικονομική δραστηριότητα δύναται να παρέχεται και σε συνθήκες αγοράς (επαρκώς ή μη)**

Ανάλυση Κριτηρίων 107.1

- Κρατική χρηματοδότηση – **ΝΑΙ**
- Ενισχύσεις επιλεκτικές – **ΝΑΙ**
- Πλεονέκτημα (μείωση κόστους) - **????????**
- Νόθευση ή απειλή νόθευσης ανταγωνισμού - **??????**
- Διατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου - **????????**

Είναι αναγκαία η κοινοποίηση στην Επιτροπή;

- **απουσία κρατικής ενίσχυσης** => δεν χρειάζεται κοινοποίηση στην Ε.Ε.
- **ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης** => η κοινοποίηση ενδέχεται να είναι αναγκαία, ώστε η Επιτροπή να εξετάσει τη συμβατότητα της κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά
- Η κοινοποίηση δεν είναι αναγκαία σε συγκεκριμένες περιπτώσεις

Πότε δεν χρειάζεται κοινοποίηση;

- Κρατική ενίσχυση, δεν χρειάζεται κοινοποίηση, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του ΓΑΚ ή συνιστά αντιστάθμιση ΥΓΟΣ και πληροί τις προϋποθέσεις της απόφασης ΥΓΟΣ 2012/21/EU ή του de minimis ΥΓΟΣ ή του de minimis
- χορηγείται σύμφωνα με υφιστάμενο καθεστώς

Οπότε η ενίσχυση θεωρείται **συμβατή** με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται κοινοποίησης.

Πλεονέκτημα –Αντιστάθμισμα ΥΓΟΣ

Altmark κριτήρια [C-280/00]

- παροχή ΥΓΟΣ σαφώς καθορισμένη
- παράμετροι αντιστάθμισης προσδιορισμένες προηγουμένως
- κάλυψη πρόσθετου κόστους
- δαπάνες όχι ανώτερες εκείνων μιας τυπικής επιχείρησης ή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης

Εφόσον πληρούνται τα παραπάνω κριτήρια, η αντιστάθμιση δεν είναι ενίσχυση

Αντιστάθμιση

- Η αντιστάθμιση αποτελεί το εύλογο τίμημα που πρέπει να καταβάλλει στον πάροχο η δημόσια αρχή όταν αναθέτει μία ΥΓΟΣ.
- **Αντιστάθμιση: καθαρό κόστος (κόστος – έσοδα) + εύλογο κέρδος**

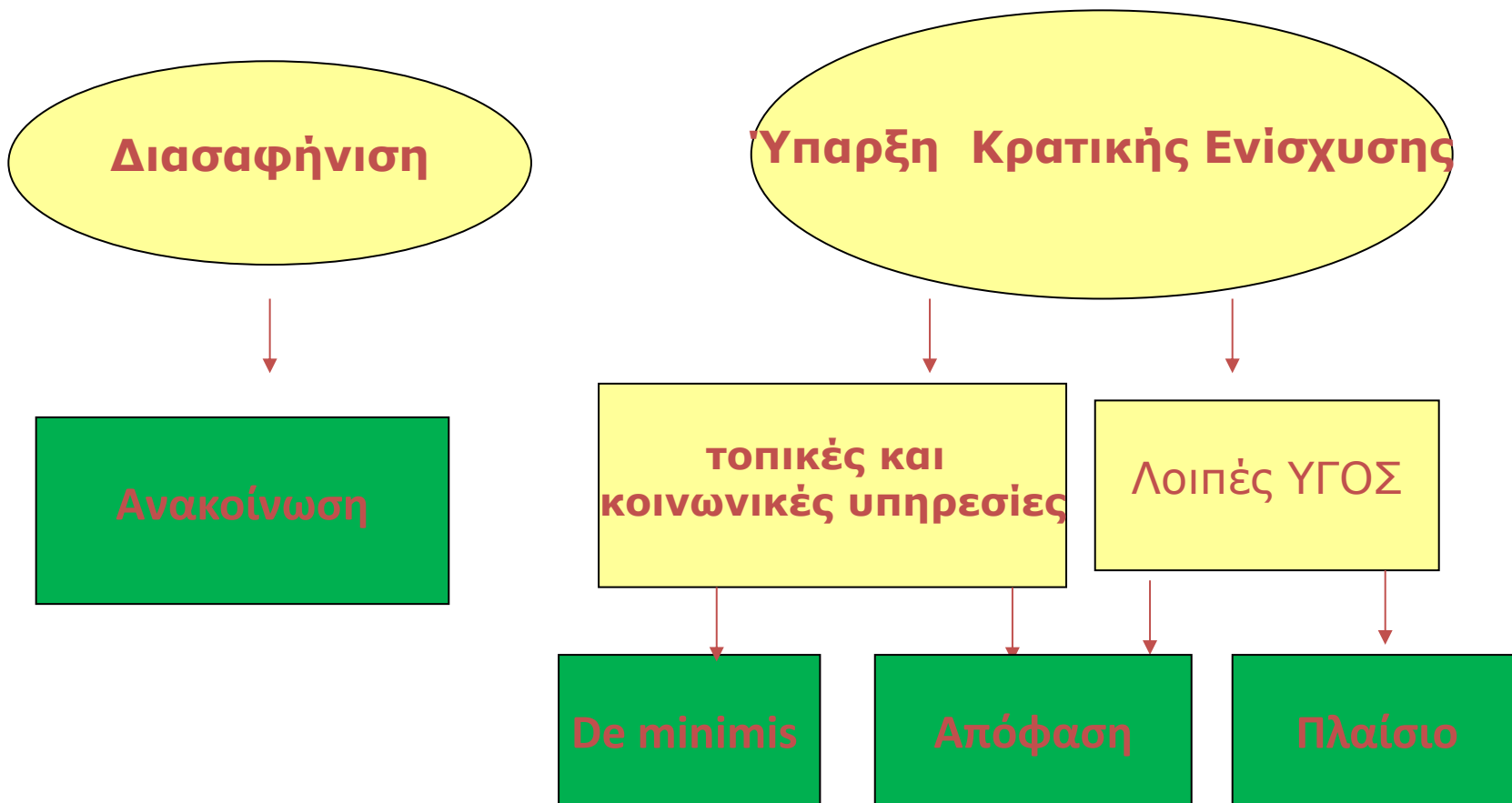
Απαιτήσεις Παρακολούθησης

- Ξεχωριστή λογιστική καταχώρηση (διακριτή λογιστική παρακολούθηση για κάθε ΥΓΟΣ που ανατίθεται).
- διακριτή λογιστική παρακολούθηση της ΥΓΟΣ όταν ο πάροχος πραγματοποιεί και άλλες δραστηριότητες

Η Αντιστάθμιση αποτελεί ενίσχυση

- Πότε αποτελεί κρατική ενίσχυση;
  - Όταν όλα τα κριτήρια Altmark δεν εκπληρώνονται πλήρως

- Τι ισχύει σε αυτή την περίπτωση;
  - Οι Αντισταθμίσεις ΥΓΟΣ που συνιστούν κρατικές ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται σύμφωνα με τους κανόνες συμβατότητας της Επιτροπής → Δέσμη μέτρων ΥΓΟΣ

Δέσμη Κανόνων ΥΓΟΣ

Ειδικότερα

- Μικρά ποσά και τοπικές ΥΓΟΣ ➡ Καν. (ΕΚ) 360/2012
- Συμβατή κρατική ενίσχυση (μη κοινοποίηση όταν εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις) ➡ Απόφαση για ΥΓΟΣ ή 1370/2007 (Απαλλακτικός κανονισμός)
- Κοινοποίηση για επιβεβαίωση εκπλήρωσης προϋποθέσεων συμβατότητας ➡ Πλαίσιο ΥΓΟΣ

ΥΓΟΣ & ΕΤΠΑ/ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Επιλεξιμότητα ΕΤΠΑ/ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ: **μόνο το κόστος της υποδομής**

- **Η κατασκευή μιας υποδομής μπορεί να χαρακτηριστεί ΥΓΟΣ;**
ΝΑΙ όταν συνδέεται με υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

*Καταβάλλεται ως αντιστάθμιση **είτε** ετησίως το καθαρό κόστος παροχής της ΥΓΟΣ στο οποίο περιλαμβάνεται και το κόστος απόσβεσης της απαιτούμενης υποδομής **είτε** το κόστος κατασκευής της υποδομής άπαξ*

De minimis – Καν. 1407/2013

- **200.000,00 € ΑΙΕ** σε οποιαδήποτε περίοδο **3 οικονομικών ετών** (πχ 2014, 2015, 2016) σε ακαθάριστα ποσά
- **Ανά ενιαία επιχείρηση** ανεξαρτήτως της μορφής ή του επιδιωκόμενου στόχου
- **Από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους**
- Όταν η ενίσχυση υπερβαίνει το όριο, όλο το ποσό της ενίσχυσης δεν είναι de minimis
- Αφετηρία υπολογισμού 3ετίας: ημερομηνία ανάληψης νομικής δέσμευσης ανά Κ-Μ

ΓΑΚ - Ενισχύσεις για προστασία περιβάλλοντος

- Συμβατές με στόχους Ευρώπης 2020
- Υπέρβαση υποχρεωτικών προτύπων/προδιαγραφών (χαρακτήρας κινήτρου)
- Νέες εντάσεις ενίσχυσης και προσαύξηση στις περισσότερες περιπτώσεις κατά 15% σε περιοχές 107.3.α και 5% σε 107.3.γ
- Υπολογισμός έντασης ενίσχυσης επί των πρόσθετων επενδυτικών δαπανών με απλοποιημένη διαδικασία:
  - Αν τα περιβαλλοντικά κόστη αποτελούν διακριτό μέρος μίας επένδυσης αυτά είναι το επιλέξιμο κόστος
  - Στην περίπτωση εναλλακτικού σεναρίου (counter factual senario) οι διαφορές του κόστους
  - Στις λοιπές περιπτώσεις (μικρές εγκαταστάσεις) το συνολικό ύψος επένδυσης για επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου

Μέγεθος επιχείρησης		Ένταση ενίσχυσης		
		Μικρή	Μεσαία	Μεγάλη
1	Υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή ελλείπει προτύπων *	60%	50%	40%
2	Αγορά νέων μέσων μεταφοράς για υπέρβαση προτύπων *	60%	50%	40%
3	Επενδύσεις για πρόωρη προσαρμογή *	20%	15%	10%
4	Επενδύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης *	50%	40%	30%
5	Επενδύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια	Δάνεια έως 10 m€ (έως 80% εγγυημένα)		
6	Επενδύσεις για συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης *	65%	55%	45%
7	Επενδύσεις για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ*	50-65%	40-55%	30-45%
8	Λειτουργικά για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ	Πριμοδότηση της τιμής της αγοράς		
9	Λειτουργικά για παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ* σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας	Διαφορά μεταξύ κόστους και τιμή αγοράς		
10	Ενίσχυση για εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών	70%	60%	50%
11	Επένδυση για αποκατάσταση μολυσμένων περιοχών	100%		
12	Επενδύσεις για τηλεθέρμανση/τηλεψύξη *	65%	55%	45%
13	Επένδυση για ανακύκλωση/επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων άλλων *	55%	45%	35%
14	Επένδυση για ενεργειακές υποδομές	Έλλειμμα χρηματοδότησης		
15	Μείωση περιβαλλοντικών φόρων	Βλ. Οδ. 2003/96/ΕΚ		

Προϋποθέσεις χρήσης Καν. 651/2014

Η χορηγούμενη ενίσχυση:

- εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 1)
- Δεν ξεπερνά τα όρια κοινοποίησης που θέτει ανά κατηγορία το άρθρο 4
- Αφορά διαφανείς ενισχύσεις (ακριβής υπολογισμός του Ακαθάριστου Ισοδύναμου Επιχορήγησης- ΑΙΕ)
- Έχει χαρακτήρα κινήτρου (άρθρο 6)
- Πληροί τις προϋποθέσεις του ειδικού άρθρου του τμήματος III που την αφορά

	ΠΡΟΛΗΨΗ	ΣΥΛΛΟΓΗ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΛΟΙΠΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ	ΔΙΑΘΕΣΗ
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΛΟΓΩ ΤΟΠΙΚΟΤΗΤΑΣ	Χ	Χ (*)				Χ (*)
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΛΟΓΩ ALTMARK	Χ				Χ	Χ
DE MINIMIS	Χ		Χ	Χ	Χ	Χ
DE MINIMIS ΥΓΟΣ	Χ	Χ (*)			Χ	Χ
ΚΑΝ. 651/2014 (ΓΑΚ)			Χ	Χ		
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ/ΚΟΙΝΟΠ ΟΙΗΣΗ Ε.Ε.			Χ	Χ	Χ	
ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΓΟΣ	Χ	Χ (**)			Χ	Χ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΥΓΟΣ /ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ Ε.Ε.	Χ	Χ (**)			Χ	Χ

(*) ως μεμονωμένη δραστηριότητα

(**) ως μέρος συνολικής διαχείρισης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

***Σας ευχαριστώ
για την προσοχή και...
την υπομονή σας***

EYKE: stateaid_unit@m nec.gr